

**КАРЛ ЛЕМАЄР – ДОКТОР HONORIS CAUSE
ЧЕРНІВЕЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Кобилецький Микола Мар'янович

*доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри адміністративного та фінансового права
юридичного факультету,
Львівський національний університет імені Івана Франка
м. Львів, Україна*

Відомий австрійський юрист Карл Лемаєр, народився у Моравії (Чехія) у правничій родині. Його батько був суддею Верховного судового і касаційного трибуналу у Відні, який був найвищою судовою інстанцією у системі судів загальної юрисдикції Австрії. Навчався на юридичних факультетах університетів Відня і Будапешта.

Після закінчення навчання працював у фінансовій прокуратурі Австрії. З 1869 р., він працює керівником відділу у міністерстві освіти і віросповідання, а також призначався імператором Австро-Угорщини до складу Палати панів Державної Ради (Рейхсрату) парламенту Австрії.

Карл Лемаєр був автором багатьох законів у галузі адміністративного права та підготував цілий ряд наукових праць. Він також був науковим редактором австрійської енциклопедії «Oesterreichisches Staatswörterbuch» (Австрійський державний словник).

Карл Лемаєр був автором закону, який регулював діяльність релігійних організацій в Австрії.

Працюючи керівником відділу у складі міністерства освіти і віросповідання, Карл Лемаєр підготував доповідну записку про необхідність утворення Чернівецького університету.

Враховуючи його наукові досягнення та роль, яку він відіграв у відкритті університету, сенат Чернівецького університету у 1881 році, присвоїв Карлу Лемаєру почесне звання доктора Honoris Causa Чернівецького університету.

У 1874 р. Карл Лемаєр опублікував статтю у журналі «Zeitschrift für das Privat und öffentliche Recht der Gegenwart Zur Frage der Aktivierung des Verwaltungserichtshofes» / До питання активізації адміністративного судочинства. У даній статті Карл Лемаєр обґрунтовував необхідність створення Адміністративного Трибуналу. Необхідність створення Адміністративного Трибуналу К. Лемаєр висвітлював і у австрійських газетах. У 1875 р. з'являється його стаття «Der Oesterreichische Verwaltungsgerichtshof» (Австрійський Адміністративний Трибунал), у якій аналізується структура, повноваження та особливості розгляду

справ в Адміністративному Трибуналі . Особливості функціонування Адміністративного Трибуналу та розгляду окремих категорій справ Карл Лемаєр опублікував у своїх монографіях, які вийшли друком у 1895 р. та 1902 р.

Після призначення керівником робочої групи по розробці закону «Про Адміністративний Трибунал» Карла Лемаєра, він обговорив основні положення цього закону з іншим відомим австрійським юристом Йозефом Унгером у грудні 1871 р. Даний закон мав відповідати Основним Конституційним законам Австрії від 21 грудня 1867 р. «Про судову владу», «Про здійснення урядової і виконавчої влади», «Про створення Державного Трибуналу» та «Про права громадян для королівств і областей представлених в Рейхсраті» та «Про зміну закону від 28 лютого 1860 р. про імперське представництво».

Вже у січні 1872 р. Карл Лемаєр підготував текст закону «Про Адміністративний Трибунал» та передав його на розгляд Ради Міністрів Австрії, а у травні цього ж року відбувся його розгляд на засіданні уряду. Під час доповіді основних статей проекту закону Карл Лемаєр вказував на його переваги. Своєю чергою, міністри австрійського уряду, піддавали критиці його положення, що стосувалися розгляду в Адміністративному Трибуналі фінансових, податкових та митних справ.

Після даного обговорення Карл Лемаєр, виносить зміни у проект закону «Про Адміністративний Трибунал» і він знову був обговорений на засіданні Ради Міністрів Австрії. Рада Міністрів Австрії 20.01.1873 р., затвердила даний проект закону і направила його на обговорення до парламенту Австрії – Державної Ради (Рейхсрат). В основі проекту закону Карл Лемаєр та Йозеф Унгер, підтримували ідею про створення Адміністративного Трибуналу як вищої судової інстанції по розгляді адміністративних справ.

Проект закону «Про Адміністративний Трибунал», розглядався Державною Радою у 1873 і 1874 рр. та у березні 1875 рр. був прийнятий Палатою панів та Палатою депутатів Рейхсрату. Після цього він був підписаний 22 жовтня 1875 р. імператором Австро-Угорської монархії Францом– Йосифом I і набув офіційного статусу.

У законі «Про Адміністративний Трибунал», підтримувалась ідея про функціонування адміністративних органів у двох формах: 1) належного виконання повноважень; 2) застосування норм адміністративного права при розгляді адміністративних справ. До повноважень Адміністративного Трибуналу відносилось оцінювати дискреційні повноваження органів публічної влади на основі Конституції Австрії від 21 грудня 1867 р., законів та підзаконних нормативно-правових актів.

Юрисдикція Адміністративного Трибуналу, визнавалась на основі основного конституційного закону Австрії від 21 грудня 1867 р. «Про судову владу» і він мав функціонувати як орган судової влади. Адміністративний Трибунал був створений, як суд найвищої інстанції по розгляду адміністративних справ.

До складу Адміністративного Трибуналу входили президент, перший і другий (з 1894 р.) віце-президенти та радники (судді). Членів Адміністративного Трибуналу призначав імператор Австро-Угорщини за поданням парламенту Австрії – Державної Ради. Не менше половини складу Адміністративного Трибуналу, мали складати особи, які відповідали кваліфікаційним вимогам до осіб, які бажали обіймати посаду судді, до яких відносились вища юридична освіта, не менше трьох років юридичного стажу та здача суддівського, прокурорського чи адвокатського іспиту. Члени Адміністративного Трибуналу, як і інші судді Австрії, володіли конституційними гарантіями незалежності та недоторканості.

Роботою Адміністративного Трибуналу, керував президент або його заступник віце-президент. Президент Адміністративного Трибуналу створював його складі професійні сенати для розгляду окремих категорії адміністративних справ.

Карл Лемаєр у 1881-1906 рр. працював суддею Адміністративного Трибуналу, а у 1894-1906 рр. виконував повноваження першого віце-президента Адміністративного Трибуналу.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-501-6-16>

ДЕЛІБЕРАТИВНІСТЬ І ПРАВА ЛЮДИНИ: РЕНОВАЦІЯ ВРЯДУВАННЯ

Колпаків Валерій Костянтинович

доктор юридичних наук, професор,

завідувач кафедри конституційного і адміністративного права,

Запорізький національний університет

м. Запоріжжя, Україна

У сучасному адміністративно-правовому дискурсі дедалі виразніше зростає усвідомлення того, що нормативна ефективність владного рішення залежить не лише від його законності, а й від того, як саме це рішення було прийняте, у якій процедурі, з яким ступенем відкритості, участі та моральної відповідальності.